

Motion till riksdagen 2023/24:220

av **Katarina Luhr och Daniel Helldén (båda MP)**

med anledning av prop. 2022/23:136 Grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra ett opt-out-förfarande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Genom direktivet om grupptalan kan konsumenterna skydda sina kollektiva intressen i EU med hjälp av en grupptalan som kan väckas av en företrädande enhet (s.k. godkänd enhet). Enligt direktivet ska alla EU-länder ha en mekanism för grupptalan och Miljöpartiet ställer sig positivt till större delen av lagförslaget.

Lagförslaget bygger dock på att gruppen avgränsas efter ett anmälningsförfarande (på engelska opt-in), vilket innebär att den som för talan vid grupprättegången namnger de olika gruppmedlemmarna samt att dessa meddelar att de önskar vara med i gruppen innan en grupprättegång inleds.

I flera andra länder, exempelvis Storbritannien, och i våra grannländer Norge och Danmark, är det möjligt att under vissa förutsättningar föra talan för en grupp som konstitueras automatiskt utan att varje enskild individ anmält sig till gruppen. De som önskar kan meddela att de inte vill ingå i gruppen (s.k. opt-out). Detta kan möjliggöra att fler personer tillsammans kan framställa krav i de fall där det omtvistade beloppet är litet men berör många konsumenter och skadan för konsumentkollektivet som helhet därigenom blir stor. Detta förfarande, där en grupptalan kan bli större, och fler individer omfattas, skulle kunna verka förebyggande så att bolag anstränger sig i högre grad för att göra rätt från början. På individuell nivå kan det också leda till att fler engagerar sig i grupptalan då man är medveten om att effekten för de bolag som agerat felaktigt blir större av grupptalan när man är fler.

Vi anser därför, liksom Konsumentverket och flera remissinstanser, att ett opt-out-system bättre motsvarar många konsumenters behov genom att minska risken för att konsumenter förlorar möjligheten att delta på grund av att anmälan kommer in för tidigt eller för sent och att det på ett bättre sätt värnar de konsumenter som inte har möjlighet eller förmåga att vara aktiva på det sätt som det nuvarande systemet med opt-in kräver.

Katarina Luhr (MP)

Daniel Helldén (MP)